

ලොසක ජාතකය

සයේ බලයෙන් සූය බවට නොහිරෝය. එකල්හි ලොසකිතිස්ස ස්ථිරවරයන් වහන්සේ කැමති පමණක් බිජුරා වැළඳ සේක. එදිනයෙහි අනුපදිගේෂ්‍ය නිරවාණ දානුවෙන් පිරිනිවන් පැසේක. සරවයුයන් වහන්සේ සම්පයෙහි සීට ගිරිරය ආදාහණ කරවුසේක. දානුන් වහන්සේ ගෙණ වෙතත්‍යක් කළාපුය. එකල්හි හික්ෂුවූ දීමසභාවෙහි රස්ව හිද ඇවැන්හි ලොසකිතිස්ස ස්ථිරවරයන් වහන්සේ පින් නැත්තේය. අල්ප ලාභිය මෙබදු පින් නැත්ත්කාවූ අල්ප ලාභිභූ විසින් කෙසේ ආරය ධර්මය ලත් සේක්දුයි කියමින් ඩුන්නාපුය. සරවයුයන් වහන්සේ දීමසභාවට වැඩි වදාරා මහණෙනි දුන් මේ දම් සභාවෙහි මා එන්නට පෙර කවර නම් කරාවකින් යුක්තව උනුදුයි විවාරා වදාල කළේ සවාමින් වහන්ස මෙනම් කරාවෙනැයි දැනුව්වාපුය. සරවයුයන් වහන්සේ වදාරණ සේක් මහණෙනි මේ මහණ තෙම තමහට ලාභ නොලැබන බවද ආරය ධර්මය ලබන බවද තෙමෙම කෙලෙයේ. මේ මහණ වනාහි පෙර අනායහට ලාභාන්තරය කොට ස්වල්ප ලාභී වූයේය. අනිත්‍ය දුෂ්ධය අනාන්මයයි කියා විද්රෘගනාවට සුදුසු භාවනාවෙන් එලයෙන් ආරය ධර්ම ලාභී වූයේයයි වදාරා ඉකුත්වන් කරාව ගෙණහැර දක්වා වදාලසේක.

ප්‍රතුයෙකු නිසා ගමෙක්හි වූ සෙනස්නොක්හි වසන සේක. පියවි ස්වභාවදිලයෙන් යුක්තව විද්‍රෝහනාවහි යෙදී වසනසේක. ඉක්තින්තෙන් එක් ස්මීනාගුව තෙර කෙණෙකුන් වහන්සේ තැනාහැර වසනසේක් අනුමතයෙන් ඒ හික්ෂුන් වහන්සේට උපස්ථාන කරන්නා වූ කෙලඳී ප්‍රතුයාගේ වසන ගමට පැමිණිසේක. කෙලඳී ප්‍රතුතෙම තෙරුන් වහන්සේගේ රුයායාපර්යෙහිම ප්‍රසන්නව පාතුය ගෙණ ගෙට වැඩිම කරවා සකස්කොට ව්‍යුද්‍යා මධ්‍යක් ධර්ම කරාව අසා තෙරුන් වහන්සේට වැද ස්වාමින් වහන්ස අපගේ සම්ප විභාරයටම වැඩිය මැනවය පිස්ස්වස්වේලහි අවුත් දකුම්හයි කියේය. තෙරුන් වහන්සේ විභාරයට ගොස් තෙවාසික තෙරුන් වහන්සේට වැද ආප්‍රවිතා කොට එකත් පසසක්හි තුන්සේක. තෙවාසික තෙරුන්වහන්සේ උන් වහන්සේ හා සමග පිළිසඳර කරාකොට ඇවැත්ති තුන් වහන්සේ විසින් හික්ෂාගාරය ලබන ලදදි විවාලසේක. එසේය ලදීම් ව්‍යාලසේක. කොතතින් ලත්සේක්දි විවාලසේක. එසේය ලදීම් ව්‍යාල සේක. කොතතින් ලද් සේක්දි විවාලසේක. තුන් වහන්සේගේ ආසන්න ගම කෙලඳී ප්‍රතුයාගේ ගෙධිනැයි කි සේක. මෙසේ ද කියා තමහට සෙනස්නක් විවාර පටිජන්ගෙනය කොට පා සිවුරු තැන්පත් කොට තබා ද්‍රාන සැපයෙන් එල සැපයෙන් කළේවිමත් වැඩුහුන්සේක. ඒ කෙලඳී ප්‍රතුයාද සවස් වේලෙහි සුවද මල් හා පහන් තෙලද් ගෙන්වා ගෙණ විභාරයට ගොස් තෙවාසික තෙරුන් වහන්සේට වැද ස්වාමින් වහන්ස එක් ආගන්තක තෙරකෙණෙකුන් වහන්සේ ඇත. වැඩිසේක් දේශේහැයි විවාලයේ, එසේය වැඩිසේක. දත් කොතැන්හිදි කියේය. අසවල් සෙනස්නේයිය. කෙලඳී ප්‍රතුතෙම උන් වහන්සේගේ සම්පයට ගොස් වැද එකත් පසසක්හි තුන්සේ ධර්ම කරාව අසා දිනල වේලෙහි වෙතතුයටද බේදින් වහන්සේටද සුවද මල් පුදා පහන් අවුත්වා දෙදෙනා වහන්සේට ආරාධනා කොට ගියේය. තෙවාසික තෙරුන් වහන්සේ වනාහි මේ කෙලඳී ප්‍රතුතෙම බිඳින්නේය. ඉදින් මේ හික්ෂුන් වහන්සේ මේ විභාරයෙහි වසනසේක් වීනම මා මේ තෙම කිසිවකටත් තොගන්නේයයි කියා තෙරුන්වහන්සේ කෙරෙහි අසන්තේෂ බවට පැමිණ මේ විභාරයෙහි මුන්වහන්සේ තොවසන ආකාර මා විසින් කරන්ට වටන්යයි සිතුසේක. එහෙයින් උපස්ථාන වේලෙහි ආවාසු හා සමග කිසිවක් තොකි සේක. ස්මීනාගුව තෙරුන් වහන්සේ ඒ හික්ෂුන්හි අහිපාය දැන මේ ස්ථාවරයෙන්ම මාගේ කුලයෙහි හෝ ගණයාකෙරහි හෝ තොගැලිනු බව තොදුන්නේයයි සිතා තමා වසන තැනට ගොස් ද්‍රාන සැපයෙන් එලසුපයෙන් කළේවූසේක. තෙවාසික තෙරුන් වහන්සේද දෙවැනි දිනයෙහි තියුවිටින් ගෙධිය ගසා තියුවිටින් දොරට ආකොටනය කොට කෙලඳී ප්‍රතුයාගේ ගෙට ගියසේක කෙලඳී ප්‍රතුතෙම උන්වහන්සේගේ පාතුය ගෙණ පණවන ලද ආසනයෙහි වැඩි තිඳිනට සලස්වා ස්වාමින් වහන්ස. ආගන්තක ස්ථාවරයන් වහන්සේ කොතැන්හිදි විවාලයේ. මම තොපගේ කුඩාපල ස්ථාවරයන්ගේ ප්‍රවාත්තිය තොදුන්නෙමිය ගෙධිය ගසුයෙම් දොරට ආකොටනය කරණුයෙහි පුවුදුවාගන්නට තොගැකිවූයෙම් රුයේ එවස තොපගේ ගෙයදී ප්‍රණීත හෝතන වළඳා දිරවාගන්නට තොගැකිවූයේ දැන් නිදාවට පැමිණ වන්නේය. කොපි පහදින්නාසු මෙඛදු තැන්හිම පහදානාසුයයි කිසේක. ස්මීනාගුව තෙරුන් වහන්සේ හිඩිද තමාට හිස්සාවාර වේලාව සලකා ගැරිය ප්‍රතිග්‍රහණය කොට පාතු සිවුරු ගෙණ අහසට පැනනැගී අන් තැන කට වැඩි සේක. ඒ කෙලඳී ප්‍රතුතෙම තෙවාසික තෙරුන්වහන්සේට ගිතෙල් මේ සකිරායෙන් අඩංසක්ත පායාසය ව්‍යුද්‍යා පාතුය සුවද සුනයෙන් උලා තැවත පුරවා ස්වාමින්වහන්ස ඒ ආගන්තක ස්ථාවරයන් වහන්සේ මාරුගිකලාන්ත වූ සේක් වත උන්වහන්සේට මේ ආහාරය ගෙණවය කියා පිළිගැන්වූයේය. තෙවාසික ස්ථාවරයන් වහන්සේට මේ ආහාරය ගෙණවය කියා පිළිගැන්වූයේය. තෙවාසික ස්ථාවරයන් වහන්සේ පුත්තිකේෂ්ප තොකොටම ගෙණයනසේක් ඉදින් ඒ හික්ෂුන් වහන්සේ මේ ස්මීරපායාසය වැළඳුසේක් වීනම දුවය ගෙණ නිකුත් කළේ නමුද තොගයනසේක. ඉදින් වනාහි මම මේ ස්මීරපායාසය මුනුප්‍රායයන් හට දුන්නේ තම මාගේ කියාව ප්‍රකාශ වන්නේය. ඉදින් දියෙහි දුමින්නම් දියෙහි ගිතෙල් පෙනෙන්නේය. ඉදින් භූමියෙහි දුමුයේ වීනම කුපුවන්ගේ රසවීමෙන් පෙනෙන්නේය. මේ ස්මීරපායාසය කොතැන්හි දම්මධේශේහැයි පරික්ෂාකරණයේ මැල පුළුස්සන්නාවූ එක් කෙතක් දැක අගුරු දෙබිකොට එහි බහා මත්තෙහි අගුරෙන් වසා විභාරයට ගියසේක. විභාරයෙහි ඒ හික්ෂුන් වහන්සේ තොදුක සිත්තනසේක් එකාන්ත්තයෙන් ඒ හික්ෂුන්වහන්සේ ස්මීනාගුව කෙණෙක මා අහිපාය දැන අන්තුතකට වැඩිසේක් වත. මා විසින් බඩා හේතු කොට ඉතා තුනා තුනුසුස්සක් කරණ ලදදි සිතුසේක. ඒ ස්මීනාගුව වහන්සේට මේ හික්ෂුන් වහන්සේට මහන් දාම් මාම් ස්මීරපායාසක් පහලවුයයේය. එතැන්පටන් කොටම මුනුප්‍රායප්‍රාත්ව තොගෙහි වැසිගියේය, නිරයෙහි පැශී අවසිංච්කරණයෙන් පිළිවෙළින් පන්සියයක් ජාතියෙහි යක්ව ඉපද එකදුවසකුද බඩුපරා ආහාරයක් තොගෙහි දේදේය. එක් එවසක් වනාහි ගබමල බඩුපරා දේදේය. තැවත පන්සියයක් ජාතියෙහි

සුනඩ උපන්තේය. එකල්පිද එකද්වසක් උදාගරය කරන ලද ආහාරයක් බඩපුරා ලද්දේය. සෙපු කල්හි ඔහු විසින් බඩපුරා ආහාරයක් නම් තොලන් විරිය සුනඩ ජන්මයෙන් වුත්ව වනාහි කසී රට එක්ගමෙක දුක්පත් කුලයෙකිහි උපන්තේය. ඔහුගේ උත්පත්තියෙහි පටන් ඒ කුලය අතියින් දුක්පත් වූයේය නාහියෙන් මත්තට දියකැද පමණ කුදා තොලද්දේය. ඔහුට වනාහි මිත්ත විභ්දකයයි කියා නමෙන් වූයේය. ඔහුගේ මධ්‍යිය දෙදෙන ක්‍රිඛාදුක්බය ඉවසන්තට තොහැකිව කාලකන්තිය යටයි තෙවා ඔහු නිකුත්කළාභ්‍යය. මිත්තවින්දකතෙම පිටිවහලක් තැනිව හැසිරෙනුයේ බරණැස් තුවරට ගියේය. එසුමයෙහි බෝධිසත්වයාන් වහන්සේ බරණැස් තුවර වාසී ඩු දුක්ඩියන්ට වැටුප් දි ශිල්ප උක්මවන්නාභ්‍යය. මේ මිත්ත වින්දකද බෝධිසත්වයාන් වහන්සේ සම්පූර්ණයෙහි කුඩාව ශිල්පය පුරුදු කරන්නේය. නෙතම පුරුෂ අවවාද තොගන්තේය. ඔවුනාවුත්ව ප්‍රහාර දෙමින් හැසිරෙනුතේය. බෝධිසත්වයාන් වහන්සේ විසින් අවවාද දෙනු බෙන්තේද අවවාද තොගන්තේය. ඔහු නිසා උන් වහන්සේට අය මද වූයේය. ඉක්තිතෙන් මිත්ත වින්දක තෙම මානවකයන් හා සමග අඛර කොට අවවාද තොගනිම එතැනින් ගොස් ඒ ඒ තැන්හි අවිදින්තේ එක් පසල් ගමකට ගොස් බැලුමෙහෙකාට ඒවන් වන්තේය. නෙතම එතැන්හි එක් දිලිදු ස්ථිරය හා සමග තාෂණා සත්ත්වය කළේය. ඒ ස්ථිර ඔහු නිසා ලදරුවන් දෙදෙනෙකු වැදුවාය. ගම් වැස්සේ අපට කටයුතු තොකටයුතු තොගටයුතු තොකියවයි කියා මිත්ත වින්දකයා හට බලය දී ඔහු ගන්දෙර කිලියක විමසීම කරවූවාය. ඒ මිත්ත වින්දකයා නිසා ඒ පසල් ගම් වැසියේ සත්වරක් රජ හට දඩ දුන්නාභ්‍යය. සත්වරක් තබාගයෙහි දිය සිදුන්තේය. ඔහු සිතන්නාභ්‍ය අපට පලමු මේ මිත්ත වින්දකයා තො ආ කල්හි මෙබන්දෙකක් තැන්තේය. දන් වනාහි මොභු ආ කල් තැන් පටන් පිරිහෙමහියි කියා ඔහු තෙවා නිකුත්කළාභ්‍යය. නෙතම තමාගේ ලදරුවන් ගෙන අන් තැනාකට යන්තේහි අමුනුම්‍යයන් පරිගාහිත එක් ආරාමයකට පැමිණියේය. එතැන් හි අමුනුම්‍යයන් ඔහුගේ උරුවන්ද හාරයාවද මරා මාංෂ අනුහව කළාභ්‍යය. මිත්ත වින්දකයා එතැනින් දිව ගොස් ඒ ඒ තැන්හි හැසිරෙනින් ගම්විර නම් එක් පටන් ගමකට නැවු හරණා දිනයෙහිම පැමිණියේ කමිකරුවෙක්ව නැවට තැගැන්තේය. ඔහු නැගැණු නැව මුහුදු පිටින් සත් ද්‍රව්‍ය ගොස් සත් වෙති දිනයෙහි සමුදු මධ්‍යයෙහි ඇත්තා තැන්හි සිටියේය. ඔහු පැවුරු මුහුදු මිත්ත වින්දකයා හට පැමිණියේය. නැවෙහි මුහුරුයෙය් ඕහට එක් උණ දඩු කළඹික් දී හස්තය අල්වාගෙන සමුදුයෙහි බැහැ වැටුවාභ්‍යය. ඔහු දුමු පමණකින්ම නැව ගියේය. මිත්ත වින්දක තෙම කුණ කළප් හි හෙට සමුදු පිටින් යන්තේ කාෂාප සර්වයුයන් වහන්සේගේ කාලයෙහි මහණව රක්ෂා කර කිල එලයෙන් මුහුදු පිට එක් ස්ථාවික විමානයකි දිවා ස්ථිර සත්වර දෙනෙකු ලැබ ඔහුන්ගේ සම්පූර්ණයෙහි දිවසැප විදිමින් සත් ද්‍රව්‍යක් වාසය කළේය. ඒ විමාන ප්‍රේතයේ වනාහි සත් ද්‍රව්‍යක් සැප අනුහව කෙරෙනි. සත් ද්‍රව්‍යක් දුක් අනුහව කරන්නට යන්නාභ්‍යය. යම් තාක් කළක අපි එමුද ඒ තාක් කල් මෙතැන්හි වසවයි කියා හැඳුවාභ්‍යය. මිත්ත වින්දකයා ඔහුන් ගිය කළින් කුණ කළප් හි හිද මත්තේහි යනුයේ රිදි විමනෙක් හි දිවා ස්ථිරන් අට දෙනෙකු ලද්දේය. එයින් මත්තෙහිලු යනුයේ මැණික් මය. විමනෙකිහි දිවා ස්ථිරන් සොලොස් දෙනෙකු වුද ස්වර්ණමය විමනෙක් හි දිවා ස්ථිරන් දෙනියේ දෙනෙකු ලද්දේය. ඔවුන්ගේද වෙන තොකාට මධ්‍යයෙහි යන්නුයේ තුරු දිවයිනක එක් යක්ෂ පුරුයේය. එහි එක් යක්ෂණීයක් එම රුපයෙන් හැසිරෙනුතේය. මිත්ත වින්දකයා ඇද යක්ෂණී බව තොදන්තේ එම මස් අනුහව කෙරන්නම් සිතා ඇශේ පය අල්වා ගත්තේය. ඕ තොමේ යක්ෂානු භාවයෙන් ඔහු ඔසවා දුම්වාභ්‍යය. මිත්ත වින්දක තෙම යක්ෂණී විසින් දමන ලද්දේ මුහුදු පිටින් ගොස් බරණැස් තුවර පවුර පිට එක් සමුදු පිට එක් ස්ථිරයේ එම යන්නාභ්‍යය. මිත්ත වින්දකයා පෙරලි තුමියේහි සිටියේ ඒ එම දෙනෙකු දුක මම සමුදුයෙහි එක් දිවයිනක එම දෙනක පය අල්වාගෙන ඇද විසින් දමන ලද්දෙම් මෙතැන්හි වැටුනෙම් ඉදිවන්නාහි දුන් එක් එම දෙනකගේ පය අල්වා ගත්තේය ඒ එමුද දෙනෙකු නම් ඒ එම දෙන මා මතු සමුදු මත්තෙහි විමාන දිවා ස්ථිරන්ගේ සම්පූර්ණයෙහි දුමන්නේයි. ඔහුගේ ස්ථිරයේ එම දෙන ගත් පමණකින් ඇඩුවාය. එම ගොවෙට් ඔබිනානින් අවුන් සොරකුයි හි ඔහු බැඳු ඇශේ රුපුගේ ස්ථිරයට ගෙන යන්නාභ්‍යය. එකිනෙහි බෝධිසත්වයාන් වහන්සේ පන්සියක් මානවකයන් පිටිවරා ගෙන තුවරින් නික්ම තගන්නට වඩා සේක. මිත්ත වින්දකයා දුක හැඳින ඒ මුහුරුයන්ට කියන සේක් සසයෙනි මේ තෙම අපගේ අතවැස්සේකි. කවර හෙයින් මොභු ගත්තාභ්‍යයි කි සේක. ස්වාමින් වහන්ස මේ එමවන් සොරක එක් එමියකගේ පය අල්වා ගත්තේය. එමහයින් ගනනා ලද්දේ යයි කිවුය. එසේ වී නම් මොභු අපට දාස කොට දෙව අප නිසා ජ්වන් වන්නේයි කි සේක. ඔහු යහාපත ස්වාමින් වහන්සේ යයි කියා ඔහු හැර හියාභ්‍යය. ඉක්තිතෙන්න් ඕහට බෝධිසත්වයාන් වහන්සේ මහන්තේයි. මිත්ත වින්දකයා මෙත් නිරන්තරයෙන් මිටිකෙන්නේයි. ගොක් කෙරෙන්නේයි කියා බණ ව්‍යාල සේක. මෙසේ ඒ තෙරුන් වහන්සේ විසින් මෙපමණ කළක් මුළුල්ලෙනි තුවිධ ආත්මය කි කක්ෂිය පුරා ආහාර තොලන් විලි සේක. යක්ෂව උපන් කළින් එක් ද්‍රව්‍යක් ගෙමල ලද්දේය. සුනඩ උපන් කළ එක් ද්‍රව්‍යක් උදාගරයකළ ආහාරයක් ලද්දේය. පිටිවිවන් පානා දිනයෙහි දම් සෙනවි සැරුයුත් මහන්තෙන් වහන්සේගේ ආනුහාවයෙන් වතු මුදරය ලත්සේක. මෙසේ අනුහායන් හට ලාභාන්තරය කිරීම මහන් මෙත් අවන් විසින් වහන්සේ මහණෙනි මේ මහන්

තෙමේම ස්වල්ප ලාභීන් බවද තෙමේම ආර්ය ධර්මය ලත් බවද කෙකළේ යයි කියා මේ ධර්ම දේශනාව ගෙන හැර දක්වා වදාරා පූර්වාපර සන්ධි ගළපා මේ ලොසොක ජාතකය නිමවා වදාල සේක.

එසුමයෙහි මිත්ත වින්දකයා නම් දැන් ලොසක තිස්ස ස්ටේටිර වූ සේක. දිසාපාමොක් ආචාරීව උපන්නෙම් තිලෝගුරු සම්බුද්ධ රජ වූ මම්ම වේදයි තමන් වහන්සේ දක්වා වදාල සේක.